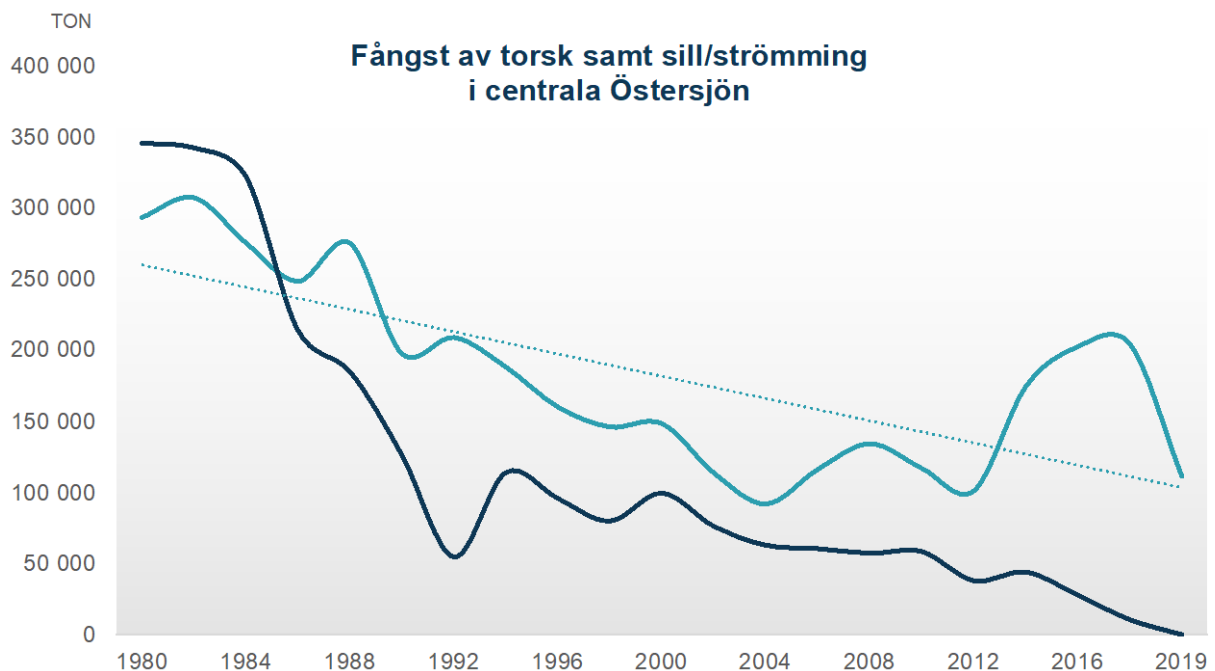

Östersjöbrief 26: Ska sillen också torska?

I decennier fiskades i genomsnitt 150 till 200 tusen ton torsk per år i Östersjön. Men efter år av överfiske, felaktiga politiska beslut och en slapp förvaltning kollapsade torskbeståndet. Idag är den fiskbara kvoten noll, och kommer, enligt de senaste forskningsrönen, att förbli så under många år.

Nu hotas nästa fiskart, sillen (eller strömmingen, som den kallas norr om Kalmarsund). Sillen har varit och är en symbol för Östersjön, precis som torsken. På dessa fiskar överlevde kustsamhällen och med den betalade bönder och fiskare sin skatt. Nu tyder mycket på att vi är på väg att upprepa samma misstag med sillen som vi gjort med torsken. När torsken kollapsade förmådde varken forskare, myndigheter eller politiker att agera tillräckligt kraftfullt – kortsiktiga vinstintressen tilläts gå före balansen i Östersjöns ekosystem. Denna gång har våra myndigheter och politiker fortfarande en möjlighet att agera rätt och i tid.

Beståndsutvecklingen och kvotutvecklingen av sill i Östersjön följer idag samma mönster som vi tidigare sett för torsken. Från forskare kommer signaler om att sillbeståndet blir allt magrare, samtidigt som fisken växer långsammare. Kurvan över torsk- och sillbeståndets utveckling visar skrämmande likheter:

Figur: Torsk (mörkblå) och sill (ljusblå), inklusive linjär trendlinje för sillen. (ICES)

Årets fiskekvoter - paradigmskifte eller kohandel igen?

I mitten av oktober är det dags för fiskeministrarnas årliga beslut om kvoter för fisket i Östersjön. Förra året fattades drastiska beslut som borde kommit många år tidigare. Torsken är i så dåligt skick att man beslutade om stopp för fisket i östra beståndet och en mycket begränsad kvot för det västra beståndet. Förra årets beslut kom efter att bland annat den svenska regeringen till slut bestämt sig för att vara mer aktiv, tillsammans med Finland och EU-kommissionen.

Årets ministerrådsmöte blir alltså en test på om fiskepolitiken i Östersjön styrt in på en ny kurs. Kommissionen föreslår ett fortsatt stopp för torskfisket i det östra beståndet, dessutom minskad kvot för bifångster samt en minskning av kvoten i det västra beståndet. Kommissionen föreslår också en minskning av kvoten för sill med mer än en tredjedel. Industrifisket efter sill och strömming uppmärksammades i [Fiskebrief 25](#) och i flera artiklar under sommaren.

Innan fiskeminister Jennie Nilsson åker till Bryssel (eller kopplar upp sig på Zoom) ska fiskekvoterna diskuteras i riksdagens miljö- och jordbruksutskott samt EU-nämnden. Många partier tog tydlig ställning mot det industriella rovfisket under vårens debatt om det kustnära strömmingsfisket. Nu är det upp till bevis för dem - ge Sveriges fiskeminister ett tydligt medskick.

Fyra punkter för Sveriges fiskeminister:

- **Fortsatt stopp för torskfiske i östra beståndet.** Det kommer att behövas många år av fiskestopp för att torskbeståndet ska återhämta sig.
- **Stöd minskad kvot för bifångster**, det är ett led i beståndets återhämtning.
- **Var uppmärksam på det västra beståndet av östersjötorsk.** Här har man tidigare gjort felaktiga höjningar av kvoten, som man tvingats backa från året efter. Kommissionen föreslår en minskad kvot i förhållande till förra året, det bör den svenska regeringen stödja.
- **Stöd kommissionens förslag till en minskad kvot (-36%) för sill/strömmingen i centrala Östersjön.** Enligt ICES är beståndet under gränsen för hållbar tillväxt. Den svenska regeringen måste agera så att sillen/strömmingen inte går samma öde till mötes som torsken.

Vi hoppas att Sverige fortsätter att vara aktivt och ledande inför och under årets kvotförhandlingar i ministerrådet. Vill du läsa vår sammanställning av vetenskapliga rådgivningen inför 2021, se [Fiskebrief 24](#).

Nu startar vi tre storskaliga demonstrationsprojekt

I HAVET

ReCod, utsättning av småtorsk i Östersjön

Torskbeståndet i Östersjön är hotat och idag finns få konkreta åtgärder som ska hjälpa beståndet att återhämta sig, därför startar vi projektet ReCod. Sedan flera årtionden har utsättning av lax och öring genomförts för att stärka bestånden, nu vill vi testa om det går att göra samma sak för torsken i Östersjön.

[Läs mer](#)

LÄNGS KUSTEN

Levande vikar

Östersjöns vikar har i alla tider varit viktiga för oss människor. Det senaste halvsekle har Öster-sjöns ekosystem tagit stor skada, något som drabbat de grunda vikarna särskilt hårt. Projektet "Levande vikar" syftar till att visa hur en grund vik kan restaureras. Vi kommer löpande att presentera resultat från vår forskning och våra fallstudier så att den som är intresserad ska kunna genomföra "rätt" åtgärder för "sin" vik.

[Läs mer](#)

PÅ LAND

Bättre näringskretslopp för djurgödsel

I dagens jordbruk produceras stora mängder grödor och animaliska produkter - något som leder till läckage av näringsämnen som fosfor och kväve, som i sin tur övergöder hav och vattendrag. I det här projektet vill vi utveckla nya metoder och tekniker för att fånga fosfor och kväve i djurgödsel så att de kan återanvändas på våra åkrar samtidigt som vi skapar nya intäktskällor för jordbruket.

[Läs mer](#)

Östersjöbrief publiceras av BalticWaters2030 och skickas till politiker, journalister, opinionsbildare och den intresserade allmänheten.

För ytterligare information besök balticwaters2030.org